

vonnis

RECHTBANK 'S-GRAVENHAGE

Sector civiel recht - voorzieningenrechter

zaak- / rolnummer: 395288 / KG ZA 11-610

Vonnis in kort geding van 6 juli 2011

in de zaak van

de besloten vennootschap met beperkte aansprakelijkheid
Pretium Telecom B.V.,
gevestigd te Haarlem,
eiseres,
advocaat mr. D.P. Kuipers te 's-Gravenhage,

tegen:

de besloten vennootschap met beperkte aansprakelijkheid
AD Nieuwsmedia B.V.,
gevestigd te Rotterdam,
gedaagde,
advocaat mr. J. van den Brink te Amsterdam.

Partijen worden hierna respectievelijk aangeduid als 'Pretium' en 'AD Nieuwsmedia'.

1. De feiten

Op grond van de stukken en het verhandelde ter zitting van 27 juni 2011 wordt in dit geding van het volgende uitgegaan.

1.1. Pretium is een Nederlands telecommunicatiebedrijf dat vaste telefoniediensten aanbiedt aan consumenten.

1.2. AD Nieuwsmedia is uitgever van het dagblad AD (hierna: het AD) met zowel een landelijke als regionale edities. In de vaste rubriek op zaterdag "uw geld, vraag & antwoord" (hierna: de rubriek) beantwoordt de journalist en freelance-medewerker van het AD Jaap Roelants lezersvragen op het gebied van recht en geld.

1.3. Op zaterdag 29 januari 2011 en op zaterdag 12 februari 2011 zijn in de rubriek gedragingen van Pretium besproken onder de titels "Dreigement" en "Pretium hardleers". Voorafgaand aan de publicaties heeft Roelants geen contact gehad met het hoofdkantoor van Pretium te Haarlem.

1.4. In het AD van 29 januari 2011 is in de rubriek de volgende tekst gepubliceerd:

"Dreigement"

Vraag: "Een oudere nicht van ons werd overvallen door een telefoontje van Pretium Telecom voor een nieuwe, goedkope telefoonaansluiting. Ze heeft eerst 'ja' gezegd, maar corrigeerde die

395288 / KG ZA 11-610

6 juli 2011

2

toezegging al snel en heeft KPN laten weten dat ze helemaal niet van haar abonnement af wilde. Er is ook nooit een telefoonaansluiting via Pretium geweest, maar ze krijgt nu al tijden aanmaningen in de bus. De incasso-dreiging is opgelopen tot 800 euro! Uit angst heeft ze de eerste maand maar al betaald. Wat nu?"

Antwoord: "Niks doen, vooral niet betalen. Prijsvechter Pretium belt al jaren in de avonduren naar KPN-klanten met de vraag of zij interesse hebben in lagere tarieven. De klant hoeft maar een beetje interesse te tonen en hij is abonnee en wordt afgemeld bij KPN. De Consumentenautoriteit wordt hierover overspoeld met klachten en KPN heeft er rechtszaken over gevoerd, maar er is nooit iets echt veranderd. Dat een niet bestaand maandcontract van 26 euro wordt geïnd met een boete van 800 euro is te gek voor woorden. Ik begrijp dat u Pretium al de nodige brieven hebt gestuurd. U kunt er rustig nog een sturen, waarin u aangeeft dat u niet betaalt voor een telefoonverbinding die er nooit is geweest. Bewaar de brieven, hoewel Pretium natuurlijk nooit echt naar de rechter gaat. En als ze het toch doen, denkt de rechter: daar is Pretium, zeker weer een oude dame misleid..."

1.5. In het AD van 12 februari 2011 is in de rubriek de volgende tekst gepubliceerd:

"Pretium hardleers"

Vraag: "Vorige week schreef u over de handelwijze van telefoonaanbieder Pretium, die oudere mensen 's avonds belt en een abonnement aansmeert. Mijn moeder is hetzelfde overkomen. Ook zij kon niet meer van haar abonnement af en krijgt incassobrieven tot 800 euro. Waarom doet de overheid hier niets tegen?"

Antwoord: "De overheid behartigt via de zogeheten Consumentenautoriteit 'uw' belangen. Ook de Consumentenautoriteit heeft veel klachten gehad over Pretium en heeft het bedrijf zelfs een boete van ruim 80.000 euro opgelegd, plus dwangsom om het bedrijf te verplichten zijn gedrag aan te passen. Dit heeft geen effect gehad. Door een procedure van Pretium tegen de boete zijn ook de lasten van de dwangsom opgeschort tot de rechter een uitspraak heeft gedaan. Wordt vervolgd dus. Voor alle duidelijkheid: bij een telefonisch afgesloten abonnement gelden de normale regels van koop op afstand. Dat betekent dat mensen er nog na zeven dagen kosteloos afkunnen."

1.6. Naar aanleiding van bovengenoemde publicaties heeft Pretium bij schrijven van 18 februari 2011 AD Nieuwsmedia en Roelants bericht dat Pretium ten onrechte in een kwaad daglicht is gesteld en is beschadigd. Pretium heeft beide vervolgens gesommeerd de gelaakte handelwijze te staken en gestaakt te houden en zich te onthouden van diffamerende uitlatingen over Pretium. Voorts wordt meegedeeld dat een klacht bij de Raad voor de Journalistiek zal worden ingediend wegens de publicaties en dat Pretium zich alle rechten voorbehoudt, waaronder het recht om juridische stappen te ondernemen.

1.7. Bij klaagschrift van 12 april 2011 heeft Pretium een klacht ingediend bij de Raad voor de Journalistiek tegen AD Nieuwsmedia en Roelants, wegens genoemde publicaties op 29 januari 2011 en 12 februari 2011. De klacht is behandeld in een zitting van de Raad voor de Journalistiek op 24 juni 2011.

1.8. Op maandag 11 april 2011 heeft het AD op pagina 13 een artikel geplaatst onder de kop "Misleiding door verkopers in de toekomst harder aangepakt". In dat artikel wordt uitsluitend Pretium als bedrijf genoemd dat zich schuldig maakt aan leugenachtige verkooppraktijken, in de volgende context:

"Consumenten worden vaak op het verkeerde been gezet, bijvoorbeeld als ze een proefabonnement afsluiten. In de kleine lettertjes blijkt dan toch te staan dat zij voor

395288 / KG ZA 11-610
6 juli 2011

3

langere tijd vastzitten aan een peperdure verplichting, waar ze ook nog eens lastig onderuit kunnen.

Een recent voorbeeld was telecomaanbieder Pretium, die daar ook voor is beboet. De aanbieder liet mensen via callcenters benaderen met de mededeling dat hun bestaande KPN-abonnement goedkoper kon. Als de klant daarop inging, bleek deze ineens vast te zitten aan een abonnement bij Pretium."

1.9. Bij brief van 14 april 2011 heeft Pretium AD Nieuwsmedia verzocht om een rectificatie van de voormelde uitlatingen in het AD van 11 april 2011, met de volgende inhoud:

"In het AD van 11 april 2011 berichtten wij over een wetsvoorstel tot aanscherping van de regels voor telemarketing en uitbreiding van de bevoegdheden van de Consumentenautoriteit. In dit artikel hebben wij ten onrechte Pretium Telecom genoemd als voorbeeld van bedrijven die zich aan de in het artikel genoemde misleidende praktijken schuldig zouden maken. Ten onrechte wordt in het artikel gesteld dat aan Pretium Telecom recent een boete zou zijn opgelegd. Pretium Telecom behoort juist niet tot de bedrijven die recentelijk door de Consumentenautoriteit en OPTA zijn beboet wegens overtreding van de telemarketingregels.

Wij betreuren dat wij Pretium Telecom in het artikel van 11 april 2011 ten onrechte in een kwaad daglicht hebben gezet."

1.10. Op 30 mei 2011 heeft het AD op pagina 11 een artikel gepubliceerd onder de kop "*Aanvulling Pretium*", met de volgende inhoud:

"Op 11 april 2011 schreven wij dat de Consumentenautoriteit misleiding van klanten door abonnementverkopers in de toekomst harder aanpakt. Als recent voorbeeld van het op het verkeerde been zetten van consumenten werd Pretium genoemd, met de opmerking dat het bedrijf daar ook voor is beboet. Pretium heeft bezwaar gemaakt tegen het gebruik van het woord "recent". Ter verduidelijking merken wij op dat de bewuste door de Consumentenautoriteit aan Pretium opgelegde boetes (van € 87.000,-) dateren van december 2008, waarna begin 2009 door de autoriteit nog een dwangsom is opgeëist wegens herhaalde overtreding van de regels. De boete uit 2008 is vervolgens in een bezwaarprocedure eind 2009 verlaagd en bij beslissing in beroep van 4 mei 2011 door de rechtbank Rotterdam verder verlaagd tot € 57.960,-.

Er zijn het AD geen recentere aan Pretium opgelegde boetes bekend. Wel zijn recent hogere boetes opgelegd aan andere bedrijven, waaronder eind 2010 een boete van ruim 1 miljoen Euro aan de Nederlandse Energiemaatschappij."

1.11. De Consumentenautoriteit heeft aan Pretium bij besluit van 4 december 2008 drie boetes opgelegd van in totaal € 87.000,-. Bij besluit van 27 oktober 2009 heeft de Consumentenautoriteit, beslissend op het bezwaar van Pretium, een van de drie boetes verlaagd. Pretium heeft tegen de beslissing op bezwaar beroep ingesteld bij de rechtbank Rotterdam, die op 4 mei 2011 uitspraak heeft gedaan. Daartegen heeft Pretium bij het College van Beroep voor het bedrijfsleven hoger beroep ingesteld.

395288 / KG ZA 11-610

6 juli 2011

4

2. Het geschil

2.1. Pretium vordert, zakelijk weergegeven:

- AD Nieuwsmedia te gelasten, op straffe van een dwangsom, in de eerstvolgende zaterdageditie van het AD, op de plaats en in de vorm als in de dagvaarding nader omschreven, een rectificatietekst te plaatsen met de volgende inhoud:

"RECTIFICATIE

Recentelijk heeft AD Nieuwsmedia zich herhaaldelijk en op verschillende manieren negatief en beschuldigend uitgelaten over Pretium Telecom. Deze uitlatingen zijn onder meer gedaan in de AD dagbladedities van 29 januari, 12 februari en 11 april 2011.

AD Nieuwsmedia heeft, zonder onderzoek en op grond van onjuiste informatie, ten onrechte een negatief beeld gegeven van de activiteiten van Pretium Telecom. Bovendien heeft AD Nieuwsmedia geen wederhoor geboden en Pretium Telecom dan ook niet benaderd noch in de gelegenheid gesteld een reactie te geven op de gepubliceerde onjuiste informatie en onterechte beschuldigingen.

De voorzieningenrechter van de rechtbank in 's-Gravenhage heeft bij vonnis van [datum] bepaald dat AD Nieuwsmedia daarmee onzorgvuldig en zodoende onrechtmatig heeft gehandeld jegens Pretium Telecom.

De voorzieningenrechter heeft AD Nieuwsmedia daarom bij vonnis van [datum] gelast dit bericht te plaatsen."

- AD Nieuwsmedia te gebieden bij toekomstige publicaties over Pretium Telecom zich te houden aan de Leidraad van de Raad voor de Journalistiek en/of meer in het bijzonder Pretium voldoende gelegenheid te geven om te kunnen reageren op beschuldigingen dan wel feiten te kunnen corrigeren, op straffe van een dwangsom;

- een zodanige voorziening te treffen als passend wordt geoordeeld.

2.2. Daartoe voert Pretium het volgende aan.

AD heeft zich driemaal in verschillende publicaties op onjuiste en negatieve wijze uitgelaten over Pretium. AD heeft vooraf geen contact opgenomen teneinde de in de artikelen gestelde feiten te onderzoeken en/of Pretium in staat te stellen te reageren. De berichten zijn feitelijk onjuist, waardoor Pretium ten onrechte in een negatief daglicht is gezet. Na de eerste twee publicaties heeft Pretium AD Nieuwsmedia aangeschreven. Desondanks is Pretium in een derde publicatie opnieuw in een kwaad daglicht gesteld. Pretium verzoekt dan ook AD Nieuwsmedia te gelasten de veroorzaakte schade te beperken door de onjuiste indruk bij het publiek weg te nemen middels het plaatsen van een rectificatie en voorts om AD Nieuwsmedia te dwingen in de toekomst zorgvuldiger met haar om te gaan.

2.3. AD Nieuwsmedia voert gemotiveerd verweer, dat hierna, voor zover nodig, zal worden besproken.

3. De beoordeling van het geschil

3.1. De voorzieningenrechter maakt bij de beoordeling van de vordering tot rectificatie onderscheid tussen de uitlatingen in de twee publicaties in de rubriek op respectievelijk 29 januari 2011 en 12 februari 2011, die zien op beweerde recente klachten over Pretium van consumenten, en de publicatie op 11 april 2011, die betrekking heeft op boetes voor gedragingen van Pretium in het verleden.

395288 / KG ZA 11-610

6 juli 2011

5

3.2. Het staat vast dat in de twee eerstgenoemde publicaties op kritische wijze aandacht is besteed aan Pretium. In tegenstelling tot hetgeen Pretium in de dagvaarding heeft betoogd, heeft Pretium AD Nieuwsmedia vervolgens *niet* gesommeerd tot rectificatie over te gaan van genoemde twee publicaties. Bij meergenoemde brief van 18 februari 2011 heeft Pretium haar gesommeerd niet langer te handelen in strijd met de regels van zorgvuldige journalistiek van de Raad voor de Journalistiek, dan wel niet langer jegens haar onrechtmatig te handelen en zich in de toekomst te onthouden van “diffamerende” uitlatingen over Pretium. Eerst bij dagvaarding van 7 juni 2011 is om rectificatie verzocht van de twee publicaties.

3.3. AD Nieuwsmedia heeft terecht aangevoerd dat het belang van Pretium bij de rectificatie van de publicaties die van vijf maanden geleden dateren, zeer beperkt is, nu de invloed daarvan grotendeels zal zijn uitgewerkt. Bovendien zijn de genoemde twee artikelen niet toegankelijk via internet, zodat de inhoud niet voortdurend wordt verspreid. Onder voormelde omstandigheden ontbreekt het vereiste (spoedeisende) belang voor toewijzing van een voorlopige voorziening met betrekking tot de twee publicaties, zoals door Pretium beoogd. Een rectificatie zoals verzocht is na zo lange duur niet meer informatief voor de lezer, zeker als in aanmerking genomen wordt dat deze in de voorgestelde formulering geen opheldering verschaft over de daarin aangenomen onjuistheid van de berichtgeving.

3.4. Het voorgaande betekent dat de vordering tot rectificatie van de publicaties van 29 januari 2011 en 12 februari 2011 zal worden afgewezen. Dit laat uiteraard onverlet dat Pretium in een bodemprocedure voor haar mogelijke schade verhaal kan zoeken. Alsdan kan ook de vraag aan de orde komen of het AD (Roelants) zich voldoende heeft ingespannen om in het kader van het naar goed journalistiek gebruik te eerbiedigen beginsel van “hoor en wederhoor” het telefoonnummer van het hoofdkantoor van Pretium te traceren. De website van Pretium vermeldt immers slechts het telefoonnummer van de klantenservice.

3.5. Met betrekking tot het op 13 april 2011 in het AD geplaatste artikel moet worden vastgesteld dat AD Nieuwsmedia al een tegemoetkoming heeft gedaan, door plaatsing van het artikel in het AD op 30 mei 2011 onder de kop “*Aanvulling Pretium*”. Immers, het AD verklaart in het artikel uitdrukkelijk dat Pretium ten onrechte is genoemd in verband met *recentelijk* opgelegde boetes door de Consumentenautoriteit. Bovendien meldt het AD dat de in 2008 aan Pretium opgelegde boete zowel in de bezwaarprocedure als vervolgens door de rechter is verlaagd. Nu het AD voorts uitdrukkelijk in genoemd artikel melding maakt van de omstandigheid dat haar geen recenter aan Pretium opgelegde boetes bekend zijn, valt niet in te zien wat van AD Nieuwsmedia nog meer had mogen worden verwacht of wat iets méér of anders op dit moment nog zou kunnen toevoegen. Van onrechtmatig handelen jegens Pretium is in zoverre naar voorlopig oordeel geen sprake (meer). De vordering tot rectificatie van de publicatie van 11 april 2011 zal dan ook eveneens worden afgewezen.

3.6. De vordering van een gebod voor AD Nieuwsmedia om zich te houden aan de Leidraad van de Raad voor de Journalistiek en / of Pretium in de toekomst de gelegenheid te geven te reageren op artikelen wordt als te algemeen gesteld afgewezen. Daarenboven is de Leidraad van de Raad voor de Journalistiek een interne gedragscode voor de beroepsgroep en als zodanig rechtens niet zonder meer afdwingbaar.

3.7. De slotsom is dat de vorderingen van Pretium zullen worden afgewezen, met veroordeling van Pretium, als de in het ongelijk gestelde partij, in de kosten van dit geding.

395288 / KG ZA 11-610
6 juli 2011

6

4. De beslissing

De voorzieningenrechter:

- wijst het gevorderde af;
- veroordeelt Pretium in de kosten van dit geding, tot dusverre aan de zijde van AD Nieuwsmedia begroot op € 1.384,--, waarvan € 816,-- aan salaris advocaat en € 568,-- aan griffierecht;
- verklaart de kostenveroordeling uitvoerbaar bij voorraad.

Dit vonnis is gewezen door mr. P.A. Koppen en in het openbaar uitgesproken op 6 juli 2011.

nk.